

Enigma Otiliei - continutul romanului

Expozitiunea actioneaza ca o matrice pentru intregul roman : se prezinta principalele personaje, se sugereaza conflictul si se traseaza principalele planuri epice.

Aspectul veridic se obtine prin detaliile topografice, descrierea strazii in maniera realista, finetea observatiei si notarea detaliului semnificativ.

Caracteristicile arhitectonice ale strazii si ale casei lui mos Costache sunt surprinse de "ochiul unui estel" din perspectiva naratorului specializat, desi observatia ii este atribuita lui Felix (personajul-martor). Familiarizare cu mediul, prin procedeul restrangerii treptate a cadrului, de la strada, la casa, la interioare, la fizionomia si la gesturile locatarilor (tehnica focalizarii) este o modalitate de patrundere a psihologiei personajelor din acest spatiu, prin recostituirea atmosferei.

Ajuns in strada Antim, unde locuia costache Giurgiuveanu, Felix este intampinat de acesta, care ii raspunde balbait : "nu-nu sta nimeni aici, nu cunosc". Interventia Otiliei il salveaza pe tanarul timid. Patruns in locuinta, acesta asista la o scena de familie: jocul de table.

Il cunoaste pe rafinatul Leunida Pascalopol, prietenul lui Costache Giurgiuveanu si protectorul Otiliei, apoi calnul Tulea-familia Aglaei-sora batranului, care avea un sot senil-Simion si trei copii : Olimpia, casatorita cu stanica Ratiu, Aurica, fata batrana si Titi, retardat.

Naratorul ii atribuie lui Felix observarea obiectiva a personajelor prezente in odaia in care este introdus.

Sunt realizate portretele fizice ale personajelor, cu detalii vestimentare si fiziologice care sugereaza in maniera clasica, trasaturi de character si este prezentata in mod direct, starea civila, statutul in familie, elemente de biografie. Toate aceste aspecte configureaza atmosfera neprimitoare, imaginea mediului in care patrunde tanarul si prefigureaza cele doua planuri narative si conflictul. Replicile Aglaei anticipeaza conflictul succesoral, iar atitudinea protectoare a Otiliei motiveaza atasamentul lui Felix.

Intriga se dezvolta pe doua planuricare se intrepatrund : istoria mostenirii lui Costache Giurgiuveanu si destinul tanarului Felix Sima.

Competitia pentru mostenirea batranului avar este un prilej pentru observarea efectelor in plan moral, ale obsesiei banului. Batranul avar, proprietar de imobile, restaurante, actiuni, nutreste iluzia si nu pune in practica nici un proiect privitor la asigurarea viitorului Otiliei pentru a nu cheltui. Clanul Tulea urmareste succesiunea totala a averii lui, plan periclitat ipotetic de infierea Otiliei. Desi are o afectiune sincera pentru fata, batranul amana infierea ei de dragul banilor si de frica Aglaei. Initial intr-un plan secundar, Stanica Ratiu urmareste sa parvina, urmareste averea familiei Tulea, dar smulge banii lui mos Costache pretutindenii prezent, divers informat, amestecandu-se oriunde crede ca poate obtine ceva bani sau poate da lovitura vietii lui.

Planul formarii tanarului Felix, student la medicina, urmareste experientele traite de acesta in casa unchiului sau, in special iubirea adolescentului pentru Otilia.

Este gelos pe Pascalopol, dar nu ia nici o decizie, fiindca primeaza dorinta de a-si face o cariera.

Otilia îl iubeste pe Felix dar după moartea lui Mos Costache îi lasă tânărului libertatea de a-și împlini visul și se căsătorește cu Pascalopol, bărbat matur, care îi poate oferi înțelegere și protecție. În epilog aflăm că Pascalopol i-a redat cu generozitate libertatea de a-și trăi tinerețea, iar Otilia a devenit soția unui conte exotic. Ea rămâne pentru Felix o imagine a eternului feminin, iar pentru Pascalopol o enigmă.

Felix își realizează visul de a ajunge doctor de renume, profesor universitar și se căsătorește. Rezarind-o dintr-o fotografie oferită de Pascalopol, lui Felix îi este cu neputință să o recunoască din femeia aceea pe Otilia plină de farmec dinăru tinereții. În final, eroul observator Felix se reîntoarce pe străda Antim și revede casa lui Mos Costache lăsată în paragină amintindu-și replica bătrânului, acum confirmată: "Aici nu sta nimeni".